

EXTRA Nota van inlichtingen

van Waterschap Limburg
datum 10 september 2025
onderwerp Derde nota van inlichtingen
betrekking op Aanbesteding ROK IT Hardware
zaaknr. 2025-Z3779
documentnr. WLDOC-1187088822-510656

Door een gegadigde is een extra (vervolg)vraag gesteld via een rechtstreeks bericht aan het waterschap. Omdat het antwoord relevant kan zijn voor alle gegadigden, beantwoorden we deze vraag via deze extra nota van inlichtingen. Omdat het antwoord slechts een toelichting betreft en geen wijziging van de aanbestedingsdocumenten inhoudt, zal de planning ongewijzigd blijven.

De vraag luidt als volgt:

“Wij begrijpen uw wens om risico’s rond compatibiliteit en aansprakelijkheid te vermijden en de kwaliteit van leveringen te waarborgen. Toch achten wij het noodzakelijk om een aantal juridische en praktische punten te benadrukken:

1. Werkelijke betekenis van “of gelijkwaardig”
Het Hof van Justitie van de EU heeft in zijn arrest van 16 januari 2025, zaak C-424/23, bevestigd dat de toevoeging “of gelijkwaardig” niet illusoir mag zijn. Inschrijvers moeten daadwerkelijk de mogelijkheid hebben om alternatieve producten aan te bieden, mits deze functioneel en kwalitatief gelijkwaardig zijn. Een voorafgaande mededeling dat alternatieven “niet snel” als gelijkwaardig worden aangemerkt, staat haaks op dit uitgangspunt en ondermijnt het transparantiebeginsel.
2. Proportionaliteit van merkvoorschriften
Artikel 2.76 lid 3 Aanbestedingswet staat het noemen van een merk toe wanneer dit objectief gerechtvaardigd is. De door u aangevoerde argumenten (kwaliteit, betrouwbaarheid, compatibiliteit, aansprakelijkheid) zijn op zichzelf begrijpelijk, maar kunnen ook proportioneel worden geborgd zonder uitsluiting van andere merken.
Voorbeelden zijn:
 - a. functionele eisen voor compatibiliteit (zoals uniforme aansluitnormen of bewezen interoperabiliteit),
 - b. contractuele afspraken over aansprakelijkheid en support,
 - c. toetsbare kwaliteits- en prestatienormen in plaats van merkvoorschriften.
3. Transparantie en gelijke behandeling
Indien alternatieven mogelijk zijn, dient vooraf helder te zijn op basis van welke objectieve criteria een product als gelijkwaardig wordt beoordeeld. Anders kunnen inschrijvers hun aanbiedingen niet adequaat afstemmen en ontstaat rechtsongelijkheid. Het beginsel van transparantie verlangt dat dergelijke criteria **expliciet en toetsbaar in de aanbestedingsdocumenten zijn opgenomen**.
4. Ons verzoek
Wij verzoeken u dan ook om:
 - te bevestigen dat de toevoeging “of gelijkwaardig” geen lege huls is;
 - vooraf kenbaar te maken welke toetsbare criteria u zult hanteren om te bepalen of een alternatief daadwerkelijk gelijkwaardig is;

- te erkennen dat alternatieven die objectief voldoen aan deze criteria gelijkwaardig beoordeeld zullen worden, ongeacht merk.

Op die manier kan zowel de continuïteit en kwaliteit voor u als opdrachtgever worden gewaarborgd, als ook de vereiste openstelling van de mededinging conform de Aanbestedingswet en Europese jurisprudentie.

Ons antwoord daarop luidt als volgt:

U stelt dat het Hof in het genoemde arrest het uitgangspunt inneemt dat de toevoeging “of gelijkwaardig” niet illusoir mag zijn en dat inschrijvers daadwerkelijk de mogelijkheid moeten hebben om alternatieve producten aan te bieden.

U lijkt hier de conclusie uit te trekken dat een aanbestedende dienst altijd ruimte moet bieden om andere merken aan te bieden.

Dat is echter niet hoe wij het arrest van het Hof interpreteren.

Het Hof neemt (in overweging 42) het uitgangspunt in dat de aanbestedende diensten “een ruime beoordelingsmarge hebben, die gerechtvaardigd wordt door het feit dat zij het beste op de hoogte zijn van welke leveringen zij nodig hebben en het beste geplaatst zijn om de eisen te bepalen waaraan moet worden voldaan om de gewenste resultaten te bereiken”. In overweging 60 geeft het Hof aan dat deze eisen niet eens beperkt zijn tot prestatie- of functionele eisen, maar dat het bijvoorbeeld ook eisen mogen zijn met betrekking tot “het esthetische effect dat de aanbestedende dienst zoekt”.

Het waterschap heeft als aanbestedende dienst dus een grote vrijheid om exact de producten uit te vragen die we willen. Wel geeft het Hof (ook in overweging 42) aan dat deze eisen niet mogen leiden tot “ongerechtvaardigde belemmeringen” voor de mededinging.

In ons geval is er in het geheel géén sprake van enige belemmering van de mededinging: iedere partij die kan voldoen aan de geschiktheidseisen, kan ook de door ons gevraagde producten leveren.

De vraag of het wel of niet gerechtvaardigd is dat we naar specifieke merken vragen, is dus niet eens relevant: we mogen ernaar vragen omdat de mededinging niet wordt belemmerd.

Onder 2 a tot en met c van uw vraag geeft u voorbeelden van alternatieven waarmee we volgens u hetzelfde zouden kunnen bereiken. Wij delen die mening niet. Elk van de genoemde voorbeelden geeft een oplossing voor problemen die kunnen ontstaan. Maar wat wij willen bereiken met onze eisen, is dat problemen geheel worden voorkomen. Uiteindelijk is iedereen daar beter bij gebaat (wij als inkoper/gebruiker, maar ook de leverancier zelf).

Aanvankelijk was de intentie van het waterschap om het exacte merk en type uit te vragen en geen enkel alternatief toe te staan. Het Europees Hof geeft in de eerder aangehaalde uitspraak aan dat dit in sommige gevallen toegestaan is (zie overweging 60 en 61). Omdat wij met onze eisen de mededinging in het geheel niet belemmeren, twijfelen we er niet aan dat we dit gerechtvaardigd zouden mogen doen.

De door u gestelde vragen voor de eerste nota van inlichtingen hebben ons echter aan het denken gezet over de vraag of er werkelijk geen enkel ander alternatief denkbaar is. Dat heeft ertoe geleid dat we uiteindelijk in het antwoord op vraag 36 hebben aangegeven: “kleine variaties binnen dat merk zijn eventueel wél mogelijk (mits ook aan de overige eisen is voldaan).”

Daarmee meenden wij volledig transparant te zijn over welke alternatieven wel en welke niet gelijkwaardig zijn. U vraagt echter om nog meer opheldering. Hopelijk dat het met het navolgende duidelijk wordt: in bijlage E bij de Aanbestedingsleidraad hebben wij steeds een bepaald merk en type gevraagd. Van die eis stappen wij niet af. Wat bijvoorbeeld wel mag is dat u een product

aanbiedt dat een extra usb-poort of een wat langere kabel heeft. Bovendien hebben we in de genoemde bijlage op meerdere plekken toevoegingen gebruikt als: “of nieuwer”, en: “of hoger”. Voor die toevoegingen geldt uiteraard óók de toevoeging dat die gelijkwaardig moeten zijn (dus een nieuwere versie die ineens niet meer compatibel is, zou niet gelijkwaardig zijn).